

Korte studies in Mattheüs (134)

De Bergrede (39)

Het vasten in Mattheüs 6:16-18 heb ik al besproken in studie 125. We zullen nu daarom overgaan tot het volgende grote gedeelte in de Bergrede. Dat gedeelte loopt vanaf 6:19 tot en met 7:6. Die verzen kenmerken zich door negatieve aanbevelingen, dat wil zeggen opdrachten om bepaalde dingen niet te doen. Het gedeelte dat daarop volgt van 7:7 tot en met 7:23 kenmerken zich door drie positieve aanbevelingen, dus opdrachten om bepaalde dingen wél te doen.

Het Grieks is wat de ontkenningen betreft duidelijk. Steeds wordt aan het begin van een zinnetje het woordje *mè* gebruikt. Dat komt in de vertalingen niet zo mooi uit. Dat is vanwege de leesbaarheid van de tekst. ‘Verzamel geen schatten’ heeft in het Grieks ‘NIET verzamel schatten’, waarbij ‘niet’ dus de vertaling van *mè* is.

We zien de volgende richtlijnen.

‘Verzamel geen schatten voor u op de aarde, waar mot en roest ze verderven en waar dieven inbreken en stelen.’ (Mat. 6:19).

‘Wees niet bezorgd over uw leven, over wat u eten en drinken zult.’ (Mat. 6:25).

‘Wees daarom niet bezorgd en zeg niet: Wat zullen wij eten? of: Wat zullen wij drinken? of: Waarmee zullen wij ons kleden?’ (Mat. 6:31).

‘Wees daarom niet bezorgd over de dag van morgen, want de dag zal voor zichzelf zorgen; elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad.’ (Mat. 6:34).

‘Oordeel niet, opdat u niet geoordeeld wordt.’ (Mat. 7:1)

‘Geef het heilige niet aan de honden en werp uw parels niet voor de zwijnen, opdat die ze niet op enig moment met hun poten vertrappen, zich omkeren en u verscheuren.’ (Mat. 7:6).

We zullen elk van de vier punten bespreken. Daarbij moeten we - het moet toch weer even gezegd worden – ons realiseren dat de Bergrede tegen een groep mensen is gesproken en voor hen is bedoeld, die op een hele ander plaats in Gods heilsplan staan dan wij. Jezus onderwees ‘onder de wet’. Natuurlijk kunnen, moeten wij onze leringen er ook uit trekken, zoveel als mogelijk, maar we moeten alert blijven of wat we leren in overeenstemming is met het onderwijs van de apostel Paulus.

Schatten verzamelen

‘Verzamel geen schatten voor u op de aarde, waar mot en roest ze verderven, en waar dieven inbreken en stelen; maar verzamel schatten voor u in de hemel, waar geen mot of roest ze verderft en waar dieven niet inbreken of stelen; want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.’ (Mat. 6:19-21).

De Heere besteedt eerst aandacht aan het schatten verzamelen. ‘Schatten verzamelen’ klinkt in het Grieks zo ongeveer hetzelfde als wij zouden zeggen ‘een strijd strijden’, ‘een gezang zingen’ of ‘een gevecht vechten’. Het idee van een schat zit al verborgen in het werkwoord. De Griekse uitdrukking is *thesauridzete thèsauros*. Je hebt zo een idee wat ik bedoel. We zien het in zowel vers 16 als 19.

De Heere waarschuwt voor het verzamelen van aardse schatten. Zoals Hij het zegt, klinkt het ook logisch; waarom zou je dat doen. Je zamelt een hoop kostbaarheden in en bergt ze op. Dat kan een goed gevoel geven, maar vroeg of laat zullen ze vergaan. Alle materie is uiteindelijk vergankelijk. Dure kleding wordt aangevreten door de motten en metalen gaan liggen roesten. En als je kostbaarheden hebt die niet onderhevig zijn aan deze natuurlijke processen, geven ze je voortdurend een onrustig gevoel, omdat het allemaal gestolen kan worden. Vertaald naar onze tijd geldt dit ook voor onze bankrekening. Waarom zouden we ons afsloven en vol begeerte zijn om een goed gevulde spaarrekening hebben? Natuurlijk is het wijsheid om aan onze toekomst te denken en goed voor man, vrouw en kinderen te zorgen en ook nog iets over te kunnen hebben voor onze naasten, maar we zullen de eersten niet zijn als we het voor onze ogen door een economische crisis zien verdampen; of, als het geld in vastgoed zit, het door een bom in één klap tot een waardeloze ruïne wordt gereduceerd. De Heere zegt niet dat we geen rijkdommen mogen hebben of in grote huizen mogen wonen. Paulus zegt dat ook niet. Hij was waarschijnlijk maar wat blij dat sommige Christenen de ruimte hadden om bijeenkomsten te kunnen organiseren.

Materiële rijkdom is in zichzelf niet fout, zolang we het maar in het juiste perspectief zien. Het is vergankelijk en al wat we hebben, wenden we aan tot eer van God en tot heil van onze naaste. De juiste levenswijze is, overeenkomstig het woord van de Heere, om schatten in de hemel te verzamelen. Die schatten zijn onverderfelijk en behouden hun waarde. Sterker nog, ze vermeerderen altijd alleen maar in waarde als we ze op de juiste manier weten te gebruiken. De Heere verbindt er ook een korte, maar hele scherpe analyse aan.

‘Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.’ (Mat. 6:21).

‘Home is where the heart is¹’, staat er op de klok in mijn huiskamer. Deze tekst die je een aantal jaren geleden op nogal wat huiselijke producten tegenkwam, zal door de makers van die lijn niet zo bedoeld zijn, zoals ik er nu mee omga, maar ze illustreert wel goed wat de Heere hier zegt. Als ons thuis de wereld is met al haar schatten en rijkdommen en als we al onze tijd besteden om die schatten te vermeerderen, zegt dat iets van ons hart. En dat is niet gezond voor een Christen.

We hebben een levenswijze die toont dat ons hart en ons thuis niet hier is; we denken aan onze schat in de hemelen. Die schat vormt ons karakter en geeft ons een waar thuis en vervult ons van vreugde. Niet dat we die schat nu al kunnen zien, maar we weten dat wat we er nu uit leven, we er ons er straks in mogen verlustigen.

Zou Petrus niet aan dit gedeelte van de Bergrede hebben teruggedacht toen hij het volgende aan de vreemdelingen in de verstrooiing schreef?

‘Geprezen zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons, overeenkomstig Zijn grote barmhartigheid, opnieuw geboren deed worden

- *tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden,*
- *tot een onvergankelijke, onbevleete en onverwelkbare erfenis, die in de hemelen bewaard wordt voor u (u wordt immers door de kracht van God bewaakt door het geloof),*
- *tot de zaligheid, die gereedligt om geopenbaard te worden in de laatste tijd.*

Daarin verheugt u zich, ook al wordt u nu voor een korte tijd – als het nodig is – bedroefd door allerlei verzoekingingen, opdat de beproeving van uw geloof – die van groter waarde is dan die van goud, dat vergaat en door het vuur beproefd wordt – mag blijken te zijn tot lof en eer en heerlijkheid, bij de openbaring van Jezus Christus.’ (1 Pet. 1:3-7).

¹ Thuis is waar het hart is.